

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **B. H.**
státní příslušnost Ukrajina

proti
žalovanému **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2020 č. j. X, o udělení mezinárodní ochrany takto

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že jeho žádost o udělení mezinárodní

Shodu s prvopisem potvrzuje

ochrany se podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítá jako zjevně nedůvodná. Žalobce vyslovil názor, že v jeho případě Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V žalobě tvrdil, že pochází z oblasti, která se nenachází v části kontrolované proruskými separatisty. Má však za to, že jeho žádost o mezinárodní ochranu neměla být odmítnuta jako zjevně nedůvodná, ale měla být meritorně posouzena. Žalobce odkázal na čl. 37 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a vyslovil názor, že z uvedeného ustanovení vyplývá, že pokud část území určité země nesplňuje uvedené podmínky, nelze celou tuto zemi považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu procedurální směrnice. Vzhledem k tomu, že Česká republika na seznam bezpečných zemí původu zařadila Ukrajinu s výjimkou určitých oblastí, je zřejmé, že tyto oblasti nenaplnují uvedená kritéria. Z toho důvodu však nelze považovat za bezpečnou zemi Ukrajinu ani jako celek. Žalobce v žalobě provedl srovnání se zněním staré procedurální směrnice z 1. 12. 2005 a uvedl, že ta výslovně umožňovala i označení pouze určité části země za bezpečnou. Na rozdíl od ní však nová procedurální směrnice takovou úpravu výslovně neumožňuje, z čehož on dovozuje, že takovou právní úpravu nelze přijmout. Dále namítal, že i pokud by soud dospěl k závěru, že lze za bezpečnou označit i část země, která splňuje podmínky stanovené procedurální směrnicí, pak způsob, jakým tuto část vymezuje vyhláška č. 328/2015 Sb., považuje za neurčitý. Konstatoval, že podle této vyhlášky se za bezpečnou nepovažuje, kromě poloostrova Krym, pouze ta část Doněcké a Luhanské oblasti, která je pod kontrolou proruských separatistů. Takové neurčité vymezení však dle něho nelze akceptovat. Rozsah okupované části se totiž může v čase měnit. Žalobce uvedl, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. To, že ozbrojený konflikt je v současné době geograficky limitován pouze na tzv. linii dotyku, totiž neznamená, že tento konflikt neovlivňuje i další území.

2. Žalobce dále uvedl, že kromě toho v rámci řízení prezentoval i individuální důvody žádosti o mezinárodní ochranu. Popisoval konkrétní problémy, které má s pronásledováním soukromými osobami, proti kterým by se nedomohl v případě návratu u státních orgánů účinné pomoci. Žalovaný přesto konstatoval, že tyto problémy má možnost vyřešit za využití dostupných prostředků vnitřní ochrany. V řízení poskytl jako písemný důkaz toho, že skutečně byl a je terčem vyhrožování mafie, fotokopie písemných vyjádření od paní H. N. a pana P. A. Oba shodně uvedli, že zůstal v České republice z obavy z mafie, která je na Ukrajině propojena s policejními složkami, a z obavy ze splnění jejich výhrůžek, že pokud se vrátí na Ukrajinu, bude to s ním velmi špatné. Žalobce má za to, že svou část důkazního břemene unesl poskytnutím své věrohodné výpovědi a písemnými vyjádřeními. Žalovaný měl povinnost shromáždit v dostatečném množství aktuálních a přesných informací o zemi původu, které jsou relevantní ve vztahu k jeho tvrzení. Tuto povinnost však žalovaný nesplnil. Na základě zcela obecných zpráv totiž nelze zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Ust. § 23c písem. c) zákona o azylu ukládá žalovanému povinnost obstarat si přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu žadatele. Tyto požadavky na informace o zemi původu však v jeho případě nebyly naplněny. Ze zpráv žalovaný odkázal pouze na zcela obecné informace, které žádným způsobem nesouvisejí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu, navíc se jedná převážně o informace, jejichž autorem je sám žalovaný a které byly – minimálně jak vyplývá z názvu první uvedené informace – vytvořeny za účelem zařazení Ukrajiny na

seznam bezpečných zemí, nikoliv za účelem individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Tyto informace nepovažuje za objektivní a dostatečné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný ohledně tvrzeného důvodu s pronásledováním zločineckou organizací pouze konstatoval, že má možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány Ukrajiny. Svůj závěr o tom, že vnitřní ochrana by mu byla dostupná, nepodporuje odkazem na žádné informace o zemi původu. V tomto ohledu tedy závěr žalovaného nemá dostatečný podklad ve spisovém materiálu. Žalobce dále uvedl, že není pochyb o tom, že korupce na Ukrajině představuje jeden z nejzásadnějších vnitrostátních problémů současnosti. Problémem korupce na Ukrajině je zejména její charakter. Nejedná se totiž o nahodilé korupční incidenty, ale o zakořeněnou a dlouhotrvající charakteristiku fungování celého státu a jeho složek. Pro řadového občana je tato skutečnost nejvíce citelná v přístupu k jeho právům v souvislosti s jednáním policie a soudů. V situaci, kdy v průběhu řízení tvrdil, že původci pronásledování jsou úzce spjati s ukrajinskou policií, tudíž země původu mu není schopna poskytnout účinnou ochranu, bylo povinností správního orgánu nejprve s ohledem na informace o zemi původu, které si obstaral a jeho specifickou situaci posoudit, je-li vůbec možné po něm požadovat, aby se nejprve obrátil na vnitrostátní orgány. Pokud žalovaný vyhodnotil, že se měl obrátit na policii v zemi původu, přičemž on tvrdil, že její pomoc by nebyla účinná, měl si žalovaný obstarat dostatek relevantních podkladů, nikoliv pouze obecných podkladů, které by prokazovaly, že korupce na Ukrajině se nevyskytuje, tudíž jsou jeho tvrzení nerelevantní. V tomto ohledu tak žalovaný neučinil. Napadené rozhodnutí se nikterak nezabývá aktuální situací v zemi původu ve vztahu ke korupci, ve vztahu k vykonstruovaným procesům, ani k dalším relevantním okolnostem případu. Již jen tímto postupem došlo k porušení § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a dále ust. § 50 odst. 3 a § 4 správního řádu, neboť žalovaný nezohlednil skutečnosti hovořící v jeho prospěch a nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. V podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jehož stěžejní závěry v písemném vyjádření citoval a také k jednotlivým námitkám žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Zdůraznil, že charakteristickým znakem řízení o azylu v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zvýšení důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Žalovaný vyslovil názor, že nynější námitky žalobce nejsou způsobilé zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí. V situaci, kdy žalobce neuspěl se svou žádostí o udělení mezinárodní ochrany, volí argumentaci vymezující se vůči nedostatečně zjištěnému stavu věci a tedy potažmo i k jejím podkladům, k jejichž obsahu, formě, ani původu nevznesl v rámci úkonu seznámení jakoukoliv námitku. Takový postup se žalovanému jeví jako značně účelový. Podle informace o zemi původu, na Ukrajině působí i řada právnických osob dohlížejících nad stavem dodržování lidských práv, které prováděly účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami. Na Ukrajině existuje dostatek právních prostředků, aby se žalobce před případným jednáním soukromých osob mohl ochránit. Žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat a má tedy v případě jakýchkoliv problémů možnost využít ochrany kompetentních orgánů své vlasti. Obecné tvrzení, že na Ukrajině je korupce, samo o sobě nedokládá, že by v případě žalobce nebylo možno považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi

původu. Žalovaný rovněž odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž citoval.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 2. 10. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Následně poskytl údaje k podané žádosti a sdělil, že je státním občanem Ukrajiny, naposledy žil v obci S. K., Ivanofrankovská oblast. Do České republiky přicestoval asi před 3 lety na biometrický pas. K důvodům žádosti sdělil, že v minulosti mu byly zcizeny doklady. Řešil to s ukrajinským velvyslanectvím a chtěl nové dokumenty. Bylo mu sděleno, že musí mít peníze. Proti tomu se ohradil a sdělil jim, že mu bylo odcizeno všechno, včetně peněz. Poté se seznámil s Ukrajinci a začal s nimi pracovat. Při práci byl zajištěn a bylo s ním zahájeno správní řízení o vyhoštění. Potřeboval si vydělat peníze na vyřízení nových dokladů a na cestu domů. Pak se seznámil s ukrajinským mafiánem. Ten mu řekl, že mu potřebné dokumenty vyřídí a že v České republice může dále pracovat. S mafiánem řešil i podání odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění. Asi po roce a půl řekl mafiánům, že se už chce vrátit na Ukrajinu. Tím se s nimi dostal do konfliktu a chtěl jít na policii. Začali mu vyhrožovat. Řekli mu, že zde musí pracovat, vydělávat peníze. Jinak bude mít na Ukrajině problémy. Vyhrožovali mu, že ho tam zabijí. Týden po tom do práce nešel. Mafiáni přijeli za ním a začali mu vyhrožovat a použili i fyzické násilí. Po těchto výhrůžkách ještě rok pracoval a byl znovu napaden. Při jednom incidentu volal z okna policii. Pomohla mu nějaká paní. Poté byl policií zajištěn a převezen do Bálkové. Žalobce uvedl, že se bojí vrátit domů, protože mafiáni mají těsné kontakty na policii. Jsou to velice vlivní lidé, kteří jsou schopni dostat svých výhrůžek a ohrožovat na životě. S žalobcem byl následně proveden i pohovor. Co se týká zjištění z tohoto pohovoru, krajský soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť tam uvedená zjištění korespondují s obsahem právního spisu a jsou správná. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jsou potíže se soukromými osobami, jimž dluží peníze. V případě návratu na Ukrajinu se obává možných problémů, které začaly až zde v České republice.
6. Žalovaný při posuzování žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědi a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, ze dne 8. 8. 2020, z Informace OAMP Ukrajina: Politická a bezpečnostní situace, ze dne 25. 4. 2020 a z Informace MZV ČR č. j. X ze dne 15. 8. 2019. Žalovaný dále vycházel z fotokopií písemných vyjádření od paní H. N. a pana P. A., které žalobce předložil správnímu orgánu a z nichž se podává, že obě uvedené osoby prohlásily, že na žalobce byly opakovaně vyvíjeny nátlaky a jsou po něm požadovány peníze ze strany mafie, která je propojena s policejními složkami. Paní H. rovněž uvedla, že nebylo možné si někomu stěžovat a ani se obrátit na žádné policejní orgány, jelikož jsou propojeni v jeden celek. Pan P. dále prohlásil, že nemá smysl psát žaloby, jelikož na mafii nikdo nemůže a žádné zákony pro ni neplatí.

7. Ze správního spisu se podává, že v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu, byla žalobci dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí shora uvedenými, seznámit se s informacemi, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Žalobce této možnosti využil a uvedl, že se nechce seznámit s obsahem podkladů a ani nechce doplnit podklady pro rozhodnutí. Žalobce nesdělil žádné skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Prohlásil, že již všechno řekl a doložil.
8. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
9. Podle ust. § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších cizinců, Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
10. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, 4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
11. Krajský soud předně odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu např. na usnesení č. j. 5 Azs 23/2013-19, na rozsudek č. j. 5 Azs 66/2008-70 a citované ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, z něhož plyne, že se předem vybrané země původu považují za bezpečné, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Krajský soud souhlasí s žalobcem, že zařazení země mezi bezpečné země je vyvratitelnou domněnkou. K tomu soud dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2008-70, v němž soud konstatoval, že „označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“. Ukrajina je podle § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb., na seznamu zemí, které Česká republika považuje s výjimkou výše označených oblastí, za bezpečné. Bylo proto na žalobci, aby prokázal opak. V dané věci však žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování v zemi původu, a tedy nepovažovat Ukrajinu ve vztahu k osobě žalobce za bezpečnou zemi původu.
12. Krajský soud souhlasí se závěry žalovaného vyjádřenými na straně čtyři až pět napadeného rozhodnutí. Především žalobce prohlásil, že pochází z obce X ve Ivanofrankovské oblasti,

tedy z oblasti pod správou ukrajinské ústřední vlády a nevztahuje se na něj výjimka definovaná ve výše citované vyhlášce Ministerstva vnitra. Žalobce sám výslovně prohlásil, že ve své vlasti nikdy neměl žádné problémy se státními orgány, nebyl politicky aktivní a za jediný důvod mu objektivně bránící v návratu do vlasti označil problémy se soukromými osobami. Krajský soud předesílá, že zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle výše uvedeného § 16 odst. 2 zákona o azylu je vázáno na splnění dvou podmínek. První podmínkou je to, že žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Tato podmínka byla v daném případě splněna. Druhou podmínkou je pak to, že žadatel neprokáže v řízení o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Soud souhlasí s žalovaným, že případné problémy se soukromými osobami nelze považovat za azylově relevantní, neboť jejich důvodem není žalobcova rasa, pohlaví, náboženství, národnost apod. Žalobcem tvrzené problémy s ukrajinskou mafií v souvislosti s dluhem nelze považovat za problémy se státními institucemi. Pokud žalobce vyslovil obavy ze spojení ukrajinské mafie a policie, souhlasí soud s názorem žalovaného, že žalobce v případě jakýchkoliv problémů v zemi původu má možnost využít ochrany kompetentních orgánů vlasti, včetně institutu Úřadu ombudsmana. Nadto, jak plyne z podkladů pro rozhodnutí, od listopadu 2018 na Ukrajině působí Státní úřad pro vyšetřování, který má v gesci vyšetřování trestných činů příslušníků vyšetřovacích orgánů. Ve shodě s žalovaným, i dle názoru soudu, žalobcem prezentované potíže na Ukrajině jsou azylově irelevantní a plně řešitelné za pomoci ukrajinského právního řádu. Za takové situace není důvod pochybovat o závěru žalovaného, že v případě žalobce lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Akceptovat nelze ani námitku žalobce, že jako bezpečnou zemi původu lze označit pouze celou zemi, která splňuje podmínky uvedené v čl. 37 procedurální směrnice a že vzhledem k tomu, že Česká republika na seznam bezpečných zemí původu zařadila Ukrajinu s výjimkou určitých oblastí, že je zřejmé, že tyto oblasti nenaplňují uvedená kritéria, a nelze proto považovat za bezpečnou zemi původu ani Ukrajinu jako celek. Takovýto závěr nelze učinit výkladem čl. 37 odst. 1 citované procedurální směrnice. Nic o tom, že by konkrétní země s výjimkou určitých oblastí nebylo možno považovat za bezpečnou zemi původu z procedurální směrnice rozhodně dovodit nelze, o čemž také vypovídá i bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. K tomu soud dále uvádí, že Česká republika v souladu s citovanou procedurální směrnicí využila možnosti neposuzovat bezpečnost země případ od případu, ale přijmout vnitrostátní seznam bezpečných zemí, což obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu. Z § 86 odst. 4 zákona o azylu vyplývá povinnost žalovaného k pravidelnému přezkumu seznamu bezpečných zemí původu, přičemž žalovaný tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce. Přehodnocení označení Ukrajiny, s výjimkou označených oblastí, jako bezpečné země původu by se pak muselo projevit v novelizaci prováděcí vyhlášky. Soud současně zdůrazňuje, že je na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, tedy že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou. Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody, kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení země původu jako bezpečné pak již není směrodatné. Uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení však žalobce v posuzované věci nedostál, jak výše uvedeno.

13. Krajský soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29. 7. 2021

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně